

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

צאת השבת	כניסת השבת	
18:24	17:11	ירושלים
18:26	17:29	תל אביב
18:25	17:29	חיפה
18:25	17:29	באר שבע

בפרשה זו מפורטים כמות הזהב, הכסף והנחושת שנאספו ולמה שימשו במלאכת המשכן; הכנת בגדי הכהנים; ריכוז הכלים והבאתם אל משה שמקים את המשכן מושח את הכלים על מנת לקדשם, ומעמיד כל דבר במקום הראוי לו; ותיאור היות ענן ה' על המשכן בכל זמן השריית שכינה.

הפרשה פותחת במילים: "אלה פקודי המשכן משכן העדות וכו'" ומציינת את סיום ביצוע המלאכה ביד בצלאל ואהליאב המופקדים עליה. היא מסכמת את כמות הזהב,² הכסף³ והנחושת,⁴ ואת פירוט היעוד של כל אחד ממתכות אלו.

בהמשך הפרשה מבוארת מלאכת הכנת בגדי הכהונה שבמסגרתה נעשה שימוש ב: זהב, תכלת, ארגמן ותולעת שני (שלושה מיני צמר צבוע) ושש משזר (פשתן יקר), כאשר הזהב היה טווי יחד עם כל אחד מן החוטים.

האפוד (מעין סינר בעל כתפיות שכיסה את חלקו התחתון⁵ של הכהן) שעל כתפותיו הונחו שתי אבני שוהם משובצות בזהב ועל גביהן חרותים שמות השבטים,⁶ ואליו חובר החושן בו מוקמו בארבעה טורים שנים עשר אבנים יקרות, כנגד י"ב שבטים.

המעיל העשוי כולו תכלת, כאשר בתחתיתו - שנתפרה על מנת שלא תיקרע, פעמוני זהב ורימונים לסירוגין. בנוסף לבגדים אלו הוכנו בגדי 'שש' לאהרון ובניו: כתונת, מצנפת, (לאהרון) מגבעות (לבניו), מכנסיים ואבנט.⁷ הפסוק חוזר לבגדי אהרון ומתאר את הכנת הציץ, עליו יכתבו כעת את שם ה', ויחברו בעזרת 'פתיל תכלת' לראש אהרון.⁸

עם סיום מלאכת התרומה והכנת המשכן, הכלים והבגדים, מרכזים הכל לפני משה. "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו ואתה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אותם משה".⁹

הקב"ה פונה אל משה ומצווהו על הקמת המשכן בא' בניסן, על כליו ועל מכלול הדברים המרכיבים את הבית, וכן בגדי הכהנים, תוך משיחת הכל בשמן המשחה על מנת לקדשם. "ויעש משה ככל אשר צוה ה' אותו¹⁰ כן עשה".

בהגיע היום מתחיל משה להקים בעצמו¹¹ את המשכן. ראשית מעמיד את הקרשים הנתונים באדנים ומחוברים באמצעות הבריחים, ולאחר מכן פורש את היריעות ואת עורות העיזים והתחשים. הוא מכניס לתוך הארון את הלוחות, מכניס את הבדים (מוטות) לטבעות, ומניח את הכפורת למעלה. הוא מכניס את הארון אל עומק המשכן, ופורש על גבי הקרשים את הפרוכת החוצצת בין חלקי המשכן בציווי ה'. הוא מניח את השולחן מחוץ לפרוכת - בצידו הצפוני של המשכן - ועורך עליו את הלחם. הוא ממקם את המנורה מול השולחן - בצידו הדרומי של המשכן - ומדליק את נרותיה. הוא שם את מזבח הזהב "לפני הפרוכת" ומקטיר עליו את קטורת הסמים. הוא פורש את 'מסך הפתח' למשכן, ומולו ממקם את מזבח העולה העשוי נחושת, ומקריב עליו את קרבן העולה והמנחה.¹² הוא מניח את הכיור בין המשכן למזבח וממלא אותו מים שישמשו את הכהנים לקדש ידיהם ורגליהם בבואם לעבוד במשכן. הוא מקים את החצר מסביב למשכן ופורס את 'מסך שער החצר' ובכך מסיים את מלאכת המשכן.

הפרשה מסיימת בתיאור חניית הענן על המשכן לסימון השריית שכינה - כאשר בזמן זה משה מנוע מלהיכנס ולדבר עם ה' - ובהיות עליית הענן סימן ואות לבני ישראל כי הם עומדים שוב לצאת לדרך.

חידות לפרשת פקודי

- מה שינה בצלאל מציווי משה, וטוב שכך עשה? (רש"י לח, כב)
 - מי העמיד את קרשי המשכן בעת בנייתו? (רש"י לט, לג)
 - מי הקריב קורבנות ביום השמיני למילואים? (רש"י מ, כט)
- לקבלת העלון כתבו ל: yaakovkatz1989@gmail.com

¹ שורש פ.ק.ד. מלשון ספירה - של משקל התרומות והכלים שיוצרו מכך עשרים ותשע כיכר, ושבע מאות ושלושים שקלים (כ-1374 ק"ג).

² מאה כיכר, ואלף ושבע מאות וחמשים שקלים (כ-4727 ק"ג). הכסף שימש להכנת האדנים בתחתי הקרשים, את הוויס ואת החשוקים שחיבור בין הקרשים מצידם העליון (היה חריץ בראש הקרש, ועל חציו הונח חישוק שחיבר אותו לקרש המחורץ שנמצא על ידו).

³ שבעים כיכר, ואלפים וארבע מאות שקלים (כ-3328 ק"ג). הנחושת שימשה להכנת אדני פתח המשכן וחצרו, ולהכנת משכן העולה וכל כליו.

⁴ לדעת רש"י כיסה רק את חלקו האחורי, ולדעת הרשב"ם היה מעין חצאית הפתוחה מעט מלפנים.

⁵ ששה על כל אחת.

⁶ האבנט נעשה משילוב של: שש, תכלת, ארגמן ותולעת שני.

⁷ הציץ נקשר בחמישה חוטים. שנים בכל צד - אחד למעלה ואחד למטה, ואחד נוסף באמצע - שעבר מעל המצנפת (רש"י לט, לא).

⁸ בירכס "יהי רצון שתשרה שכינה במעשי ידיכם" והוסיף לברכם מה שנאמר בתהלים (צ): "יהי נועם ה' אלוהינו עלינו וגו'" (רש"י שם, מג).

⁹ לשון זו נשנית מספר פעמים, להגיד שבחו של משה רבינו שלא שינה דבר ממה שציווה אותו ה'.

¹⁰ לאחר שלא נטל חלק במשכן, השאיר לו הקב"ה את עצם הקמתו - שלא הצליח שום אדם לעשות מחמת משקלם הרב של העצים, ועשה משה עצמו כאלו מעמיד ועמדו בנס (רש"י שם, שם על פי מדרש תנחומא פקודי, יא).

¹² בכל שמונת ימי המילואים הקריב משה כל קורבנות ציבור, מלבד מה שצווה אהרון ביום השמיני (רש"י מ, כט).

לזכות חטופי עזה במלחמה ובכללם: אלכסנדר בן נינה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.
ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך.

כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©